

บทที่ 5

การสำรวจพฤติกรรม และความต้องการสวนสาธารณะในเขตชนบุรี

จากการศึกษาข้อมูลขั้นพื้นฐานของเขตชนบุรีและสภาพของสวนสาธารณะ พบว่าเขตชนบุรีนั้นมีการเจริญเติบโตของเมืองมาอย่างต่อเนื่อง โดยเห็นได้จากการเปรียบเทียบการใช้ที่ดินในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ที่แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นของการใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย พาณิชยกรรม ที่ส่งผลให้พื้นที่ว่างของเมืองลดน้อยลง และจำนวนแรงงานจากสถานประกอบการที่เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้สวนสาธารณะภายในเมืองมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งทางด้านของสัดส่วนต่อประชากรตามมาตรฐาน และการกระจายตัวในการให้บริการ รวมทั้งการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวนสาธารณะ ซึ่งสภาพปัญหานี้เกิดจากไม่ได้มีการวางแผนการพัฒนาเมืองทางด้านพื้นที่สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งนับเป็นปัญหาอย่างหนึ่งที่ควรได้รับการแก้ไขที่ถูกต้อง โดยการวางแผนการจัดสร้างให้เหมาะสมกับพื้นที่ โดยในแนวทางการวางแผนเพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะภายในเมืองนั้น จะต้องมีการสอบถามถึงพฤติกรรมและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ศึกษาเพื่อที่จะนำไปสู่แนวทางการวางแผนที่มีความเหมาะสม โดยจากความต้องการนี้สามารถนำไปวิเคราะห์ถึงสภาพความเป็นไปได้ในการจัดสร้างสวนสาธารณะให้สัมพันธ์กับสภาพทางด้านกายภาพของเมือง

การศึกษาในบทนี้จึงเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนในเขตชนบุรี เพื่อสำรวจทัศนคติ ความคิดเห็นต่อการใช้สวนสาธารณะ ความคาดหวังต่อสวนสาธารณะที่จะมีการจัดสร้างขึ้นในพื้นที่ และความคิดเห็นในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะในเขตของประชาชนในพื้นที่ โดยผลจากแบบสอบถามจะชี้ให้เห็นถึงลักษณะและรูปแบบการใช้สวนสาธารณะ ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้สวนสาธารณะ และแนวโน้มในการจัดสร้างสวนสาธารณะให้ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อเป็นการวางแผนจัดสร้างสวนสาธารณะสำหรับเขตชนบุรีในอนาคต

5.1 การกำหนดจำนวนของกลุ่มตัวอย่างในเขตชนบุรี

การศึกษานี้จะเป็นการสำรวจทัศนคติความต้องการสวนสาธารณะในเมือง ปัญหา รวมทั้งความคิดเห็นในด้านต่างๆ อันจะนำไปสู่แนวความคิดในการวางแผนและการพัฒนา ซึ่งจะทำการศึกษาจากแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามจะถามถึงความต้องการของประชาชนในเขตชนบุรี ทั้ง 7 แขวง โดยอาศัยการกำหนดตัวอย่างแบบสอบถามจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในระดับความ

เชื่อมั่น 95% โดยยอมให้ขนาดตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ ซึ่งต้องใช้จำนวนแบบสอบถามดังต่อไปนี้

โดยที่ 95% $\alpha = 0.05 = E$ และ $n =$ จำนวนตัวอย่างแบบสอบถาม

$$\text{จากสูตร } \frac{N}{1+NE^2} \quad (N = \text{ประชากรทั้งหมด})$$

$$n = \frac{174,194}{1 + (174,194)(0.05)^2}$$

$$n = 400$$

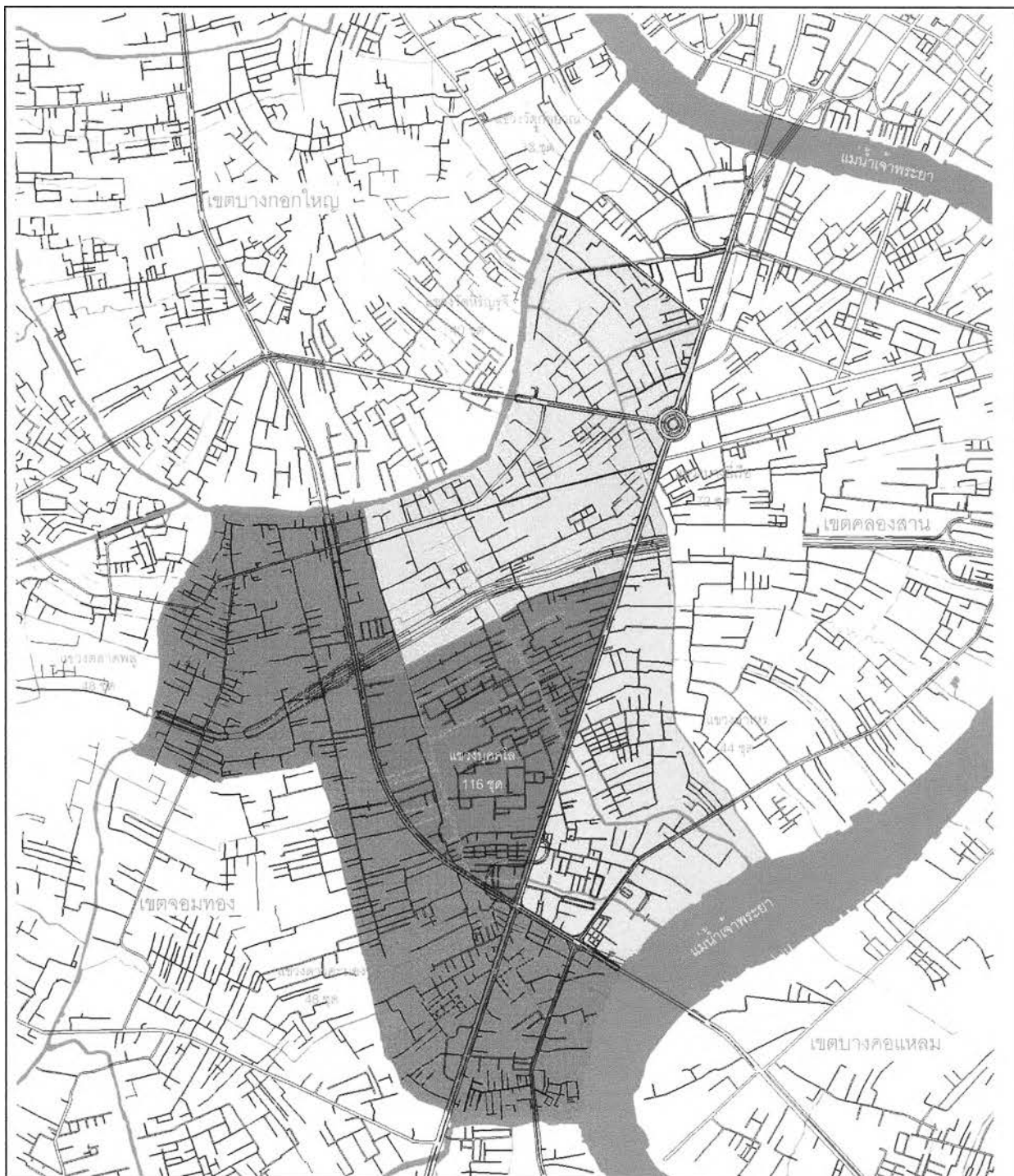
โดยจำนวนแบบสอบถามที่ใช้คือ 400 ชุด โดยจะทำการกระจายไปตามแขวงต่างๆ ของเขตธนบุรี ตามจำนวนร้อยละของประชากรให้สัมพันธ์กับจำนวนของแบบสอบถาม ดังนี้

ตารางที่ 5.1 การกระจายจำนวนแบบสอบถาม

แขวง	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนแบบสอบถาม
วัดกัลยาณ์	14,283	8	32
วัดศิริบุญชัย	16,574	10	40
บางยี่เรือ	31,295	18	72
บุคคโล	50,058	29	116
ตลาดพลู	22,822	13	48
สำเหร่	18,889	11	44
ดาวคะนอง	20,273	12	48
รวม	174,194	100	400

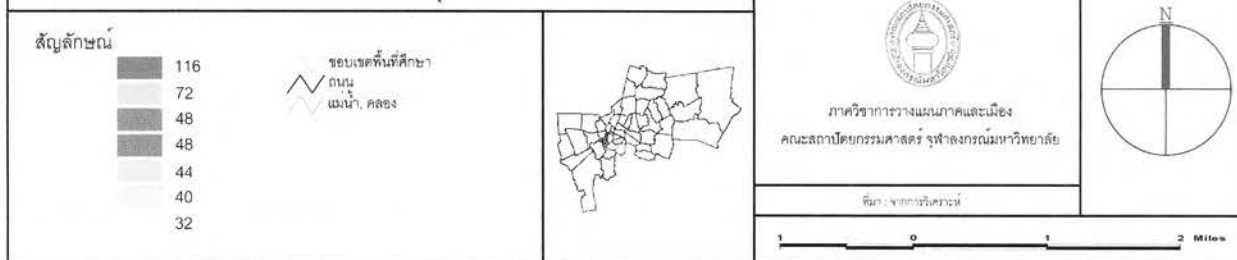
ที่มา : จากการวิเคราะห์

โดยการศึกษาลักษณะการใช้สวนสาธารณะของประชากรในเขตธนบุรีนี้ กลุ่มประชากรเป้าหมาย (Target Population) หมายถึง ประชากรที่กระจายอยู่ทั่วทั้งเขต โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ที่มีอายุ 10 ปีขึ้นไป รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างจะเป็นแบบ Convenience Sampling โดยการสอบถามนี้ต้องการทราบทัศนคติความต้องการรูปแบบของสวนสาธารณะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการลดลงของสวนสาธารณะและแนวทางการพัฒนาพื้นที่บางส่วนที่เป็นสวนสาธารณะที่สามารถมองเห็นมาเป็นรูปธรรมได้ โดยทำการสัมภาษณ์ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และวันธรรมดา ในระหว่างวันที่ 1 – 31 มีนาคม พ.ศ.2548 และนำมาวิเคราะห์ด้าน

แนวทางการวางแผนจัดสร้างสวนสาธารณะในเขตรธนบุรี กรุงเทพมหานคร

แผนที่ 5.1 : การกระจายจำนวนแบบสอบถามในเขตรธนบุรี

ความต้องการสวนสาธารณะ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสวนสาธารณะที่มีอยู่เดิม ปัญหาของสวนสาธารณะ รูปแบบของสวนสาธารณะที่ต้องการ และแนวทางการพัฒนาพื้นที่บางส่วนที่มีความเหมาะสม

5.2 ผลการสำรวจความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชน

ในการสำรวจพฤติกรรม ความต้องการ และความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ทำการศึกษา จะประกอบด้วยพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในปัจจุบัน ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หรือไม่ใช้ของประชากร ความคาดหวังกับการใช้สวนสาธารณะแห่งใหม่ และความเห็นในแง่ต่างๆ ของประชาชนในพื้นที่ เพื่อพิจารณาเป็นแนวทางการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐและชุมชนโดยรอบ

5.2.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย ผลการศึกษาสามารถอธิบายได้ดังนี้ คือ

- เพศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 53 และเป็นเพศชายร้อยละ 47

- อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปี และต่ำกว่า ร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ อายุ 31 – 55 ปี ร้อยละ 30.5 และ 56 ปี และสูงกว่า ร้อยละ 17.2

- สถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็น โสด ร้อยละ 57.5 รองลงมาคือ สถานภาพสมรส ร้อยละ 40.75 และสถานภาพหม้าย / หย่าร้าง ร้อยละ 1.75

- ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 32.5 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 18.25 ประถมศึกษา ร้อยละ 15.72 อนุปริญญา ร้อยละ 9.5 อาชีวศึกษา ร้อยละ 9 มัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 8.5 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 6.5

- อาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านกิจการส่วนตัว ร้อยละ 20 และรองลงมาคือ เป็นนักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 18 พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 17 รับจ้าง ร้อยละ 12.75 พ่อค้าหรือนักธุรกิจ ร้อยละ 12.7 รับราชการ ร้อยละ 12 รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 4.25 และ อื่นๆ เช่น เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 3.75

- ที่อยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในอาคารพาณิชย์ ร้อยละ 42 รองลงมาคือ บ้านเดี่ยว ร้อยละ 33.75 คอนโดมิเนียม, แฟลต หรืออพาร์ทเมนท์ ร้อยละ 13.75 และ ห้องเช่า ร้อยละ 1.75

- ระยะเวลาการอยู่อาศัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 41.25 รองลงมาคือ 6-10 ปี ร้อยละ 27.25 ช่วงระยะเวลา 2-5 ปี ร้อยละ 20 และช่วงเวลา 0-1 ปี ร้อยละ 59

- เวลาว่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเวลาว่าง 1-3 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 59 รองลงมาคือ 4-6 ชั่วโมง ร้อยละ 33.75 ช่วงเวลาว่าง 7-9 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 7.5 และมากกว่า 9 ชั่วโมง ร้อยละ 2

- การใช้เวลาว่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไปใช้บริการห้างสรรพสินค้าร้อยละ 50.5 รองลงมาคือ อยู่ที่บ้านร้อยละ 19.75 ไปใช้บริการสวนสาธารณะร้อยละ 12 ไปโรงภาพยนตร์ ร้อยละ 9.75 ไปออกกำลังกาย ร้อยละ 6.25 และอื่นๆ ร้อยละ 1.75

ตารางที่ 5.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด		400	100
เพศ	ชาย	188	47.00
	หญิง	212	53.00
อายุ	30 ปีและต่ำกว่า	207	52.30
	31-55 ปี	121	30.50
	56 ปีและสูงกว่า	68	17.20
สถานภาพสมรส	โสด	230	57.50
	สมรส	163	40.75
	หย่าร้าง/ม่าย	7	1.75
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	63	15.72
	มัธยมศึกษาตอนต้น	34	8.50
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	73	18.25
	อาชีวศึกษา	36	9.00
	อนุปริญญา	38	9.50
	ปริญญาตรี	130	32.50
	สูงกว่าปริญญาตรี	26	6.50
อาชีพ	รับราชการ	48	12.00
	รัฐวิสาหกิจ	17	4.25
	พนักงานบริษัทเอกชน	68	17.00
	พ่อค้า, นักธุรกิจ	49	12.50
	ประกอบกิจการส่วนตัว	80	20.00
	นักเรียน, นักศึกษา	72	18.00
	รับจ้าง	51	12.75
	อื่นๆ	15	3.75

ตารางที่ 5.2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด		400	100
ที่อยู่อาศัย	บ้านเดี่ยว	135	33.75
	อาคารพาณิชย์	168	42.00
	คอนโดมิเนียม, อพาร์ทเมนท์	55	13.75
	ห้องเช่า	42	10.50
ระยะเวลาในการอยู่อาศัย	0-1 ปี	45	11.25
	2-5 ปี	80	20.00
	6-10 ปี	109	27.25
	มากกว่า 10 ปี	165	41.25
เวลาว่างในช่วง 1 วัน	1-3 ชั่วโมง	236	59.00
	4-6 ชั่วโมง	135	33.75
	7-9 ชั่วโมง	30	7.50
	มากกว่า 9 ชั่วโมง	8	2.00
การใช้เวลาว่าง	ไปห้างสรรพสินค้า	202	50.50
	อยู่กับบ้าน	79	19.75
	สวนสาธารณะ	48	12.00
	โรงภาพยนตร์	39	9.75
	สถานที่ออกกำลังกาย	25	6.25
	อื่นๆ	7	1.75

ที่มา : จากแบบสอบถาม

5.2.2 พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ

1. การไปใช้บริการสวนสาธารณะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะจากกลุ่มตัวอย่าง 400 ราย มีผลดังนี้

- ในส่วนของการนิยมใช้บริการสวนสาธารณะพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ ร้อยละ 75 และไม่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะร้อยละ 25

- ในส่วนของปัญหาที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่นิยมไปใช้สวนสาธารณะนั้น จากจำนวนของผู้ที่ไม่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะจำนวน 97 ราย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาจากการที่สวนสาธารณะอยู่ไกลบ้าน ร้อยละ 38.14 รองลงมาคือ ไม่มีเวลาว่างเพียงพอ ร้อยละ 34.02 และคิดว่าไม่จำเป็น ร้อยละ 22.68

ตารางที่ 5.3 การไปใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง

การนิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ	303	75.00
ไม่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ	97	25.00
ปัจจัยที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	97	100
สวนสาธารณะอยู่ไกลบ้าน	37	38.14
ไม่มีเวลาว่าง	33	34.02
ไม่จำเป็น	22	22.68

ที่มา : จากแบบสอบถาม

2. สวนสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างไปใช้บริการ

2.1 สวนสาธารณะภายนอกเขตธนบุรี

จากการศึกษารูปแบบของการไปใช้บริการสวนสาธารณะภายนอกเขตธนบุรี จากกลุ่มตัวอย่างที่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะจำนวน 303 รายผลการศึกษสามารถอธิบายได้ดังนี้

- สวนสาธารณะภายนอกเขตธนบุรีที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมไปใช้บริการสวนลุมพินี ร้อยละ 45.87 รองลงมาคือ สวนสมเด็จพระเจ้า ร้อยละ 15.18 สวนสราญรมย์ ร้อยละ 13.53 สวนรมณีนาด ร้อยละ 10.23 สวนสันติภาพ ร้อยละ 6.27 สวนหลวง ร.9 ร้อยละ 5.94 และสวนรถไฟ ร้อยละ 2.97

- ปัจจัยที่เป็นส่วนชักจูงให้กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบในด้านที่สวนสาธารณะมีสภาพแวดล้อมดีกว้างขวาง ร้อยละ 41.58 รองลงมาคือ มีกิจกรรมน่าสนใจ ร้อยละ 36.63 การเดินทางสะดวกเข้าถึงง่าย ร้อยละ 13.53 และ มีความปลอดภัย ร้อยละ 8.25

- กิจกรรมที่นิยมทำในสวนสาธารณะนอกเขต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาร่วมกิจกรรมที่ชมรมต่างจัดขึ้นในสวน ร้อยละ 42.24 รองลงมาคือ ออกกำลังกาย ร้อยละ 36.96 พักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 12.21 การอ่านหนังสือ ร้อยละ 5.94 และพบปะสังสรรค์ ร้อยละ 2.64

- ช่วงเวลาของการใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมาใช้บริการในช่วงเวลา 6.00 – 9.00 น. ร้อยละ 100

- ความถี่ของการไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไปใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต 1 – 2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 42.90 รองลงมาคือ นานๆ ครั้ง ร้อยละ 30.03 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 24.42 และทุกวัน ร้อยละ 2.64

- รูปแบบของการเดินทาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 47.85 รองลงมาคือ รถรับจ้าง ร้อยละ 33.99 รถส่วนตัว ร้อยละ 15.18 และ รถจักรยาน ร้อยละ 2.97

ตารางที่ 5.4 พฤติกรรมการใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขตของกลุ่มตัวอย่าง

การให้บริการสวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	303	100
สวนสาธารณะภายนอกเขตที่นิยมไปใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
สวนลุมพินี	139	45.87
สวนสมเด็จพระยา	46	15.18
สวนสราญรมย์	41	13.53
สวนรมณีนาด	31	10.23
สวนสันติภาพ	19	6.27
สวนหลวง ร.9	18	5.94
สวนรถไฟ	9	2.97
ปัจจัยที่มีส่วนชักจูงในการไปใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
สวนสาธารณะมีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง	126	41.58
มีกิจกรรมที่น่าสนใจในสวนนั้นๆ	111	36.63
เดินทางสะดวกและเข้าถึงง่าย	41	13.53
มีความปลอดภัย	25	8.25
กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมกิจกรรมกับกลุ่มกิจกรรมในสวนสาธารณะ	128	42.24
ออกกำลังกาย	112	36.96
พักผ่อน	37	12.21
อ่านหนังสือ	18	5.94
พบปะสังสรรค์	8	2.64
ช่วงเวลาในการไปใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
6.00-9.00 น.	100	100
ความถี่ในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
1 - 2 ครั้งต่อเดือน	130	42.90
นานๆ ครั้ง	91	30.03
1 ครั้งต่อสัปดาห์	74	24.42
ทุกวัน	8	2.64
รูปแบบในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	145	47.85
รถรับจ้าง (แท็กซี่, มอเตอร์ไซด์รับจ้าง)	103	33.99
รถส่วนตัว (รถยนต์, มอเตอร์ไซด์)	46	15.18
รถจักรยาน	9	2.97

ที่มา : จากแบบสอบถาม

2.2 สวนสาธารณะภายในเขตรนบุรี

จากการศึกษารูปแบบของการใช้บริการสวนสาธารณะภายในเขตรนบุรี จากกลุ่มตัวอย่างที่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะจำนวน 303 รายผลการศึกษสามารถอธิบายได้ดังนี้

- สวนสาธารณะภายในเขตรนบุรีที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมไปใช้บริการสวนโรงพยาบาลทหารเรือ ร้อยละ 33.00 รองลงมาคือ สวนใต้สะพานพระราม 3 ริมน้ำ ร้อยละ 28.71 สวนวงเวียนใหญ่ ร้อยละ 23.43 สวน สรภ.บ้านสมเด็จ ร้อยละ 4.95 สวนป่าเชิงสะพานพุทธยอดฟ้า ร้อยละ 2.97 สวนหน้าวัดกัลยาณ์ ร้อยละ 2.64 สวนหย่อม 12สิงหาฯ ร้อยละ 2.31 สวนหน้าศึกษานารี ร้อยละ 0.99 และ สวนในวัดกัลยาณ์ ร้อยละ 0.99

- ปัจจัยที่เป็นส่วนชักจูงให้กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบค้ำที่สวนสาธารณะอยู่ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก ร้อยละ 49.17 รองลงมาคือ มีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง ร้อยละ 39.27 มีกิจกรรมที่น่าสนใจ ร้อยละ 7.59 และ มีความปลอดภัย ร้อยละ 3.96

- กิจกรรมที่นิยมทำในสวนสาธารณะในเขต พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มาพักผ่อน ร้อยละ 55.11 รองลงมาคือ ออกกำลังกาย ร้อยละ 29.70 อ่านหนังสือ ร้อยละ 8.58 เข้าร่วมกิจกรรม ร้อยละ 3.96 และพบปะสังสรรค์ ร้อยละ 2.64

- ช่วงเวลาของการใช้บริการ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมาใช้บริการในช่วงเวลา 15.00-17.00 น. ร้อยละ 50.82 รองลงมาคือ 18.00-19.00 น. ร้อยละ 49.71

- ความถี่ของการไปใช้บริการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขต 1 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 64.02 รองลงมาคือ 1-2 ครั้งต่อเดือน ร้อยละ 23.10 นานๆ ครั้ง ร้อยละ 7.26 และทุกวัน ร้อยละ 5.61

- รูปแบบของการเดินทาง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้รถโดยสารประจำทาง ร้อยละ 37.29 รองลงมาคือ เดินเท้า ร้อยละ 25.08 รถจักรยาน ร้อยละ 17.82 รถส่วนตัว ร้อยละ 16.83 และรถรับจ้าง ร้อยละ 2.97

ตารางที่ 5.5 พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในเขตของกลุ่มตัวอย่าง

การใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	303	100
สวนสาธารณะภายในเขตที่นิยมไปใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
สวนโรงพยาบาลทหารเรือ	100	33
สวนใต้สะพานพระราม 3 ริมน้ำ	87	28.71
สวนวงเวียนใหญ่	71	23.43
สวน สรภ.บ้านสมเด็จ	15	4.95
สวนป่าเชิงสะพานสมเด็จพะพุทธยอดฟ้าฯ	9	2.97
สวนหน้าวัดกัลยาณ์	8	2.64

ตารางที่ 5.5 พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะในเขตของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

การใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	303	100
สวนสาธารณะภายในเขตที่นิยมไปใช้บริการ (ต่อ)	จำนวน	ร้อยละ
สวน 12 สิงหาคม	7	2.31
สวนหน้าศึกษานารี	3	0.99
สวนในวัดกัลยาณ	3	0.99
ปัจจัยที่มีส่วนชักจูงในการไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก	149	49.17
มีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง	119	39.27
มีกิจกรรมน่าสนใจ	23	7.59
มีความปลอดภัย	12	3.96
กิจกรรมภายในสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อน	167	55.11
ออกกำลังกาย	90	29.70
อ่านหนังสือ	26	8.58
ร่วมกิจกรรม	12	3.96
พบปะสังสรรค์	8	2.64
ช่วงเวลาในการไปใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
15.00-17.00 น.	154	50.38
18.00-19.00 น.	149	49.71
ความถี่ในการมาใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
1 ครั้งต่อสัปดาห์	194	64.02
1-2 ครั้งต่อเดือน	70	23.10
นานๆ ครั้ง	22	7.26
ทุกวัน	17	5.61
รูปแบบในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง (รวมรถทุกชนิดในเขต)	113	37.29
เดินเท้า	76	25.08
รถจักรยาน	54	17.82
รถส่วนตัว (รถยนต์และมอเตอร์ไซด์)	51	16.83
รถรับจ้าง (รถแท็กซี่และมอเตอร์ไซด์รับจ้าง)	9	2.97

ที่มา : จากแบบสอบถาม

5.2.3 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสวนสาธารณะภายในเขต

1. ด้านความต้องการสวนสาธารณะ

สำหรับในด้านของข้อจำกัด และปัญหาของสวนสาธารณะในเขต จากข้อมูลแบบสอบถามทั้งเขตในภาพรวมพบว่า มีความต้องการสวนสาธารณะเพิ่มถึงร้อยละ 100 ในทุกแขวงที่กลุ่มตัวอย่างอยู่อาศัย

2. สภาพปัญหาของสวนสาธารณะ

จากการศึกษาความเห็นด้านปัญหาของสวนสาธารณะภายในเขตธนบุรี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ผลการศึกษาสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

- สภาพปัญหาของสวนสาธารณะในเขต พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นคือ สวนสาธารณะมีไม่เพียงพอ ร้อยละ 37.75 รองลงมาคือ สวนมีขนาดเล็ก ร้อยละ 25.75 สวนมีความสกปรกและเสื่อมโทรม ร้อยละ 20.75 สวนขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจะมี ร้อยละ 10.25 และไม่ปลอดภัย ร้อยละ 5.50

3. ประเภทของสวนสาธารณะที่ต้องการให้จัดสร้างขึ้น

จากการศึกษาความเห็นด้านปัญหาของสวนสาธารณะภายในเขตธนบุรี จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย ผลการศึกษาสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

- ด้านประเภทของสวนสาธารณะที่ต้องการให้จัดสร้าง พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้สร้างเป็นสวนสาธารณะขนาดเล็กในเขต ร้อยละ 69.75 รองลงมาคือ สวนประเภทใดก็ได้ ร้อยละ 25.25 และสวนขนาดใหญ่ ร้อยละ 5.00

- ด้านบริเวณที่ตั้งของสวนสาธารณะเมื่อมีการจัดสร้างใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้สร้างสวนกระจายไปทั่วๆ เขต ร้อยละ 44.75 รองลงมาคือ สร้างใกล้กับย่านชุมชน ร้อยละ 33.50 และใกล้กับตลาด ร้อยละ 21.50

- ด้านลักษณะของสวนสาธารณะเมื่อมีการจัดสร้างใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้สวนที่สร้างใหม่นั้นสะอาดและสวยงาม ร้อยละ 49.50 รองลงมาคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ร้อยละ 31.25 มีกิจกรรมต่างๆ ร้อยละ 12.25 มีความปลอดภัย ร้อยละ 5.50 และอื่นๆ เช่น มีที่จอดรถ หรือมีร้านค้าบริการ ร้อยละ 1.50

- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการเมื่อมีการจัดสร้างสวนใหม่ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการอุปกรณ์ออกกำลังกายหรือสนามเด็กเล่น ร้อยละ 53.50 รองลงมาคือ สวนประดับเพื่อความสวยงาม ร้อยละ 31.75 ที่นั่งพักและน้ำดื่ม ร้อยละ 13.75 และอื่นๆ เช่น ห้องสุขา ร้อยละ 1.00

4. การเก็บค่าบริการการใช้สวนสาธารณะ

จากการศึกษาความเห็นในด้านการเก็บค่าบริการรักษาสวนสาธารณะ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

- ด้านความเห็นชอบกับการเก็บค่าบริการและค่าบำรุงรักษาสวนสาธารณะที่สร้างใหม่ในเขต พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการเก็บค่าบริการเข้าใช้สวนสาธารณะ ร้อยละ 69.00 รองลงมาคือ ไม่เห็นด้วยกับการเก็บค่าบริการ ร้อยละ 31.00

- ด้านลักษณะของสวนสาธารณะที่เก็บค่าบริการ พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการสวนสาธารณะที่สวยงาม ร้อยละ 47.82 รองลงมาคือ สวนที่กว้างขวางไม่แออัด ร้อยละ 33.33 มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน ร้อยละ 18.11 และมีกิจกรรมต่างๆ ร้อยละ 0.72

5. แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะ

จากการศึกษาความเห็นในด้านแนวความคิดในด้านต่างๆ จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

- ด้านแนวความคิดอื่นๆ นั้น พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการช่วยกันดูแลรักษาสวนสาธารณะ ร้อยละ 40.25 รองลงมาคือ การร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสวน ร้อยละ 19.75 ร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมด้านการออกกำลังกาย ร้อยละ 17.50 และการบริจาคทรัพย์เพื่อปรับปรุงสวนสาธารณะ ร้อยละ 12.50

6. การแก้ไขปัญหาของสวนสาธารณะ

จากการศึกษาความเห็นในด้านการแก้ไขปัญหาของสวนสาธารณะในเขต จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ราย สามารถอธิบายผลได้ดังนี้

- ด้านการแก้ไขปัญหาของสวนสาธารณะนั้น พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่ในเขต ร้อยละ 49.50 รองลงมาคือ นำพื้นที่รกร้างมาปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ ร้อยละ 42.50 และไม่แสดงความคิดเห็น ร้อยละ 8.00

ตารางที่ 5.6 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสวนสาธารณะ

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
ความต้องการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการสวนสาธารณะเพิ่ม	400	100
สภาพปัญหาของสวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
สวนสาธารณะมีไม่เพียงพอ	151	37.75
สวนสาธารณะมีขนาดเล็ก	103	25.75
สวนสาธารณะมีความสกปรกและเสื่อมโทรม	83	20.75
สวนสาธารณะขาดสิ่งอำนวยความสะดวก	41	10.25
ไม่มีความปลอดภัย	22	5.50

ตารางที่ 5.6 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสวนสาธารณะ (ต่อ)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
ประเภทของสวนสาธารณะที่ต้องการให้จัดสร้าง	จำนวน	ร้อยละ
สวนสาธารณะขนาดเล็ก	279	69.75
สวนสาธารณะประเภทใดๆ ก็ได้	101	25.25
สวนสาธารณะขนาดใหญ่	20	5.50
ที่ตั้งของสวนสาธารณะที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
กระจายไปทั่วเขต	179	44.75
ในย่านชุมชน	134	33.50
ใกล้กับตลาด	86	21.50
ลักษณะของสวนสาธารณะที่จัดสร้างใหม่	จำนวน	ร้อยละ
สะอาดและสวยงาม	198	49.50
มีสิ่งอำนวยความสะดวก	125	31.25
มีกิจกรรมต่างๆ	49	12.25
มีความปลอดภัย	22	5.50
อื่นๆ (มีที่จอดรถหรือมีร้านค้า)	6	1.50
สิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรมีในสวนที่สร้างใหม่	จำนวน	ร้อยละ
อุปกรณ์ออกกำลังกายหรือสนามเด็กเล่น	214	53.50
สวนประดับ น้ำตก น้ำพุ	127	31.75
ที่นั่งพัก จุดบริการน้ำดื่ม	55	13.75
อื่นๆ (ห้องน้ำ ห้องสุขา)	4	1.00
การเก็บค่าบริการเข้าใช้สวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	276	69.00
ไม่เห็นด้วย	124	31.00
ลักษณะของสวนสาธารณะที่เก็บค่าบริการ	จำนวน	ร้อยละ
สะอาดและสวยงาม	132	47.82
กว้างขวางไม่แออัด	92	33.33
มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน	50	18.11
มีกิจกรรมต่างๆ	2	0.72
แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วยกันดูแลรักษาสวนสาธารณะ	161	40.25
ร่วมแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ	119	19.75
ร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการออกกำลังกาย	70	17.50
บริจาคทรัพย์สินเพื่อบำรุงสวนสาธารณะ	50	12.50

ตารางที่ 5.6 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อสวนสาธารณะ (ต่อ)

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
แนวทางแก้ไขปัญหาสวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงสวนสาธารณะที่มีอยู่เดิม	198	49.50
นำพื้นที่รกร้างมาปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ	170	42.50
ไม่แสดงความคิดเห็น	32	8.00

ที่มา : จากแบบสอบถาม

5.3 วิเคราะห์ความต้องการสวนสาธารณะ

5.3.1 การวิเคราะห์ในส่วนของการใช้สวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง

จากข้อมูลที่ได้รับจากความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้านพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะสามารถนำมาวิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาและความต้องการสวนสาธารณะ ได้ดังนี้

1.ความนิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ โดยจากพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อมองในภาพรวมจากข้อมูลของแบบสอบถาม จะเห็นได้ว่า ประชากรในเขตธนบุรีมีความสนใจและนิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะเป็นอย่างมาก โดยเมื่อเปรียบเทียบจะเห็นส่วนต่างที่ชัดเจนระหว่างผู้ที่นิยมไปใช้บริการและผู้ที่ไม่นิยมไปใช้บริการ โดยมีอัตราเปรียบเทียบอยู่ที่ ร้อยละ 75 และร้อยละ 25

ตารางที่ 5.7 ความนิยมใช้สวนสาธารณะ

พฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
ความนิยมไปใช้สวนสาธารณะ	400	100
นิยมไปใช้บริการ	303	75.00
ไม่นิยมไปใช้บริการ	97	25.00
สภาพปัญหาที่ส่งผลในการ ไม่นิยมใช้บริการ	97	100
สวนอยู่ไกลบ้าน	37	38.14
ไม่มีเวลาว่าง	33	34.02
ไม่มีความจำเป็น	22	22.68

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ส่วนสภาพปัญหาที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะ คือ สวนสาธารณะอยู่ไกลบ้าน ร้อยละ 38.14 ซึ่งเป็นสภาพปัญหาที่กลุ่มตัวอย่างเห็นตรงกันมากที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัญหาของสวนสาธารณะ คือ การกระจายตัวของสวนสาธารณะที่ไม่ทั่วถึง และการกระจุกตัวของสวนสาธารณะ ซึ่งส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างบางส่วนประสบปัญหาในการเดินทางไปใช้บริการ จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความไม่นิยมใช้บริการสวนสาธารณะ

2. สวนสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ พบว่า ในส่วนของสวนสาธารณะนอกเขตนั้น กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ สวนลุมพินี สวนสมเด็จพระเจ้า และสวนสราญรมย์ จึงกล่าวได้ว่า อิทธิพลของสวนสาธารณะนอกพื้นที่ที่ให้บริการครอบคลุมมาถึงเขตธนบุรี มีอยู่ 3 แห่ง คือ สวนลุมพินีในเขตปทุมวันที่ถูกจัดให้เป็นสวนสาธารณะระดับเมือง และสวนสมเด็จพระเจ้าในเขตคลองสานกับสวนสราญรมย์ในเขตพระนครที่เป็นสวนระดับชุมชน ซึ่งจากสภาพของสวนสาธารณะดังกล่าวนี้เป็นสวนที่มีผู้นิยมไปใช้บริการอยู่มากเช่นกัน ซึ่งจากการที่กลุ่มตัวอย่างเลือกไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 3 แห่งนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการสวนสาธารณะที่สามารถให้บริการด้านต่างๆ ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสวนสาธารณะในระดับนี้ในเขตธนบุรีนั้น จากการสำรวจเบื้องต้นยังไม่พบสวนที่จะสามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้

ในส่วนของสวนสาธารณะในเขตนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการ สวนโรงพยาบาลทหารเรือ สวนใต้สะพานพระราม 3 ริมน้ำ และสวนรอบวงเวียนใหญ่ ซึ่งสวนเหล่านี้เป็นสวนที่ถูกจัดให้อยู่ในระดับสวนละแวกบ้าน ที่มีขนาดกว้าง และมีสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้ใช้บริการได้ในระดับหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสวนนอกเขต ซึ่งตรงกับลักษณะของสวนสาธารณะนอกเขต

ตารางที่ 5.8 สวนสาธารณะที่นิยมไปใช้บริการ

สวนสาธารณะที่นิยมไปใช้บริการ	จำนวน	ร้อยละ
สวนสาธารณะนอกเขต	400	100
สวนลุมพินี	139	45.87
สวนสมเด็จพระเจ้า	46	15.18
สวนสราญรมย์	41	13.53
สวนสาธารณะในเขต	400	100
สวนโรงพยาบาลทหารเรือ	100	33.00
สวนใต้สะพานพระราม 3 ริมน้ำ	87	28.71
สวนรอบวงเวียนใหญ่	71	23.43

ที่มา : จากแบบสอบถาม

3. ปัจจัยที่ส่งผลในการเลือกใช้บริการสวนสาธารณะแต่ละแห่ง สำหรับในส่วนของสวนนอกเขตนั้น พบว่า ปัจจัยสำคัญคือ สวนมีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง มีกิจกรรมน่าสนใจ และเดินทางสะดวกเข้าถึงง่าย โดยสวนที่กลุ่มตัวอย่างเข้ามาใช้บริการคือสวนลุมพินี

ตารางที่ 5.9 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้สวนสาธารณะ

ปัจจัยที่ส่งผลในการไปใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
สวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
มีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง	126	41.58
มีกิจกรรมน่าสนใจ	111	36.63
เดินทางสะดวกเข้าถึงง่าย	41	13.53
สวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
ใกล้บ้านและเดินทางสะดวก	149	49.17
มีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง	119	39.27
มีกิจกรรมน่าสนใจ	23	7.59

ที่มา : จากแบบสอบถาม

สำหรับในส่วนของสวนสาธารณะในเขตนั้น ปัจจัยสำคัญที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมากที่สุด คือ ใกล้บ้าน เดินทางสะดวก มีสภาพแวดล้อมดีและกว้างขวาง โดยสวนสาธารณะที่มีศักยภาพในด้านต่างๆ ดังกล่าวคือ สวนโรงพยาบาลทหารเรือ

หากมองคุณค่าปัจจัยในการเลือกใช้บริการสวนสาธารณะทั้งในเขตและนอกเขตนั้น จะเห็นได้ว่าสิ่งที่ตรงกัน คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความต้องการของประชาชนในเขตนั้น ให้ความสำคัญด้านสภาพแวดล้อมของสวนค่อนข้างสูง ซึ่งจะเป็นแนวทางสำคัญในการปรับปรุง และจัดสร้างสวนสาธารณะในเขตให้ตรงกับความต้องการและพฤติกรรมการใช้สวนสาธารณะซึ่งจะเป็นส่วนที่ดึงดูดและสนับสนุนให้คนมาใช้สวนสาธารณะได้เป็นอย่างดี

4. กิจกรรมที่กลุ่มตัวอย่างนิยมกระทำเมื่อไปใช้บริการสวนสาธารณะ พบว่า ในการใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขตนั้น กลุ่มตัวอย่างนิยมเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มหรือชมรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสวนสาธารณะแห่งนั้น กับการออกกำลังกายและการพักผ่อน โดยสวนสาธารณะนอกเขตที่มีการทำกิจกรรมต่างๆ มากที่สุดคือสวนลุมพินี แต่สำหรับสวนสาธารณะในเขตนั้น กลุ่มตัวอย่างทำกิจกรรมด้านการพักผ่อน และการออกกำลังกายกับการอ่านหนังสือ โดยสวนสาธารณะที่ถูกใช้ในด้านพักผ่อนคือสวนโรงพยาบาลทหารเรือ ส่วนการออกกำลังกายคือ สวนใต้สะพานพระราม 3 ริมน้ำ

ตารางที่ 5.10 กิจกรรมที่นิยมทำเมื่อไปใช้บริการสวนสาธารณะ

กิจกรรมที่นิยมกระทำในการใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
สวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นภายในสวนสาธารณะแห่งนั้น	128	42.24
ออกกำลังกาย	112	36.96
พักผ่อน	37	12.21
สวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
พักผ่อน	167	55.11
ออกกำลังกาย	90	29.70
อ่านหนังสือ	26	8.58

ที่มา : จากแบบสอบถาม

จะเห็นได้ว่า กิจกรรมที่ตรงกันของทั้งสวนนอกเขตและสวนในเขตคือกิจกรรมการออกกำลังกาย และการพักผ่อน แต่จุดที่แตกต่างกันของกิจกรรมในการใช้สวนสาธารณะของทั้งสองแบบนี้ จะอยู่ที่ การเลือกไปใช้สวนนอกเขตจะเป็นการร่วมกิจกรรมต่างๆ กับชมรมที่มีอยู่ในสวนสาธารณะนั้นๆ สำหรับในส่วนของสวนในเขตกิจกรรมจะเป็นการพักผ่อนมากกว่า โดยสำหรับสวนสาธารณะนอกเขตสวนที่มีผู้นิยมไปร่วมกิจกรรม คือ สวนลุมพินี ส่วนสวนสาธารณะในเขตที่นิยมไปพักผ่อนคือ สวนหย่อมโรงพยาบาลทหารเรือ จุดที่แตกต่างนี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างนิยมในด้านการทำกิจกรรมร่วมกับชมรมในสวนสาธารณะ ซึ่งจะมีอยู่เฉพาะสวนลุมพินีเท่านั้น ไม่มีอยู่ในสวนที่ให้บริการในเขต ซึ่งกิจกรรมเหล่านั้น โดยส่วนมากจะเป็นกิจกรรมเพื่อสุขภาพ ซึ่งหากสวนสาธารณะในเขตธนบุรีมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังกล่าวก็จะช่วยสนองตอบความต้องการได้ ซึ่งประชาชนในเขต จะไม่มองสภาพของสวนสาธารณะในเขตว่าเป็นเพียงแค่สถานที่พักผ่อนเท่านั้น

5. ช่วงเวลาและความถี่ในการไปใช้บริการสวนสาธารณะ ทางด้านช่วงเวลา และความถี่ของการไปใช้บริการสวนสาธารณะนั้น สำหรับสวนสาธารณะนอกเขต พบว่า ช่วงเวลาที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขตนั่น คือ ช่วงเช้า 6.00 – 9.00 น. และช่วงความถี่ในการไปใช้บริการจะอยู่ที่ 1-2 ครั้งต่อเดือน แสดงให้เห็นว่า การเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขตของกลุ่มตัวอย่างในเขตธนบุรีนั้น ยังไม่ได้รับความนิยมน่าที่ควร อาจเป็นเพราะว่า มีข้อจำกัดด้านเวลาในการพักผ่อน หรือช่วงเวลาในการเดินทาง และเวลาว่างที่มีอยู่ โดยสำหรับช่วงเวลาการไปใช้บริการ และช่วงความถี่ของการไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขตธนบุรีนั้น พบว่า ช่วงเวลาในการไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขตของกลุ่มตัวอย่างนั้น จะอยู่ที่ช่วงเวลา 15.00 – 17.00 น. และช่วงเวลา 18.00 – 19.00 น. ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 5.11 ช่วงเวลาและความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะ

ช่วงเวลาและความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะ		จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด		400	100
สวนสาธารณะนอกเขต		จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลา	- 6.00 - 9.00 น.	400	100
ความถี่	- 1-2 ครั้งต่อเดือน	130	42.90
	- นานๆ ครั้ง	91	30.03
	- 1 ครั้งต่อสัปดาห์	74	24.42
สวนสาธารณะในเขต		จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลา	- 15.00 - 17.00 น.	154	50.82
	- 18.00 - 19.00 น.	149	49.71
ความถี่	- 1 ครั้งต่อสัปดาห์	194	64.02
	- 1-2 ครั้งต่อเดือน	70	23.10

ที่มา : จากแบบสอบถาม

กล่าวได้ว่าช่วงเวลาในการใช้บริการสวนสาธารณะในเขตของกลุ่มตัวอย่างจะเป็นการใช้บริการในช่วงเวลาเย็น ซึ่งเมื่อดูจากปัจจัย พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการเลือกใช้บริการคือ ใกล้บ้าน และเดินทางสะดวก ซึ่งสัมพันธ์กับการใช้บริการ ในช่วงเวลาเย็นซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังเลิกงาน หรือเลิกเรียนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการส่วนตัว นักเรียนนักศึกษา หรือพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะมาใช้บริการสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน ดังนั้น สวนสาธารณะที่อยู่ใกล้กับที่พัก หรือที่ทำงานก็จะเป็ตัวเลือกที่เหมาะสมในการใช้บริการของคนในแขวง โดยสวนสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้ในช่วงเวลา 15.00 – 17.00 น. ได้แก่สวนหย่อมใต้สะพานพระราม 3 (ริมน้ำ) และสวนหย่อมโรงพยาบาลทหารเรือ ส่วนในช่วงเวลา 18.00 – 19.00 น. ได้แก่ สวนรอบวงเวียนใหญ่ และสวนหย่อมโรงพยาบาลทหารเรือ

ในส่วนของความถี่ในการไปใช้บริการสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่างนั้น พบว่า การไปใช้บริการสวนสาธารณะในเขตนั้นช่วงความถี่ที่มากที่สุดจะอยู่ที่ 1 ครั้งต่อสัปดาห์ และ 1-2 ครั้งต่อเดือน เห็นได้ว่าช่วงความถี่ในการใช้บริการจะมากกว่าการใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต ซึ่งมีข้อจำกัดด้านการเดินทางเป็น ส่วนใหญ่ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเลือกเอาสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้ และมีสภาพแวดล้อมดี เป็นสถานที่พักผ่อนและออกกำลังกาย โดยสวนสาธารณะที่มีช่วงความถี่ในการใช้งานที่สูง (1 ครั้งต่อสัปดาห์) ได้แก่ สวนรอบวงเวียนใหญ่ และสวนหย่อมโรงพยาบาลทหารเรือ ส่วนสวนสาธารณะที่ถูกใช้ไม่บ่อยครั้ง (1 – 2 ครั้งต่อเดือน) ได้แก่สวนหย่อมใต้สะพานพระราม 3 (ริมน้ำ)

6. รูปแบบการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ ในด้านของรูปแบบของการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะนั้น พบว่า ในส่วนของการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะนอกเขต ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมใช้คือ การใช้รถโดยสารประจำทาง และรถรับจ้างกับรถส่วนตัว โดยสวนสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการกันมากในทุกรูปแบบการเดินทางคือ สวนลุมพินี

สำหรับสวนสาธารณะในเขตพบว่า รูปแบบของการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะที่กลุ่มตัวอย่างนิยม คือ รถโดยสารประจำทาง และการเดินเท้ากับการใช้รถจักรยาน โดยกล่าวได้ว่ารูปแบบของการไปใช้บริการสวนสาธารณะจะสัมพันธ์กับที่ตั้งของสวนสาธารณะนั้นๆ โดยกลุ่มตัวอย่างที่นิยมใช้รถโดยสารประจำทาง แสดงว่า นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะที่อยู่ไกลออกไป เนื่องจากสวนสาธารณะที่มีอยู่ในบริเวณใกล้ๆ นั้น อาจไม่มี หรือมีไม่เพียงพอและคับแคบ จึงจำเป็นต้องใช้บริการสวนที่ตั้งอยู่นอก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่นิยมการเดินเท้า และการใช้รถจักรยาน เมื่อไปใช้บริการสวนสาธารณะนั้น แสดงให้เห็นว่า นิยมไปใช้บริการสวนสาธารณะซึ่งอยู่ใกล้กับที่พักอาศัยหรือที่ทำงาน และยังรวมไปถึงสวนสาธารณะนั้น อยู่ในสภาพที่สามารถตอบสนองความต้องการในด้านการใช้ จึงไม่จำเป็นต้องออกไปใช้บริการไกลจากที่พักอาศัย

ตารางที่ 5.12 รูปแบบการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ

รูปแบบการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
สวนสาธารณะนอกเขต	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	145	47.85
รถรับจ้าง	103	33.99
รถส่วนตัว	46	15.18
สวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
รถโดยสารประจำทาง	113	37.29
เดินเท้า	76	25.08
จักรยาน	54	17.82

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ซึ่งจากจุดนี้แสดงให้เห็นถึงปัญหาการกระจายตัวของสวนสาธารณะ และสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของสวนสาธารณะ ซึ่งอาจจะอยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมจนไม่น่าใช้บริการ โดยสวนสาธารณะในเขตที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปใช้บริการตามรูปแบบการเดินทางต่างๆ คือ สวนหย่อม โรงพยาบาลทหารเรือ และสวนรอบวงเวียนใหญ่

5.3.2 การวิเคราะห์ในส่วนของคุณคิดเห็น

1. ความต้องการและสภาพปัญหาของสวนสาธารณะ จากภาพรวมพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสวนสาธารณะสูง และในด้านของสภาพปัญหาของสวนภายในเขตพบว่า สิ่งที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ ความไม่เพียงพอของสวนสาธารณะซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดเห็นในความต้องการที่ให้มีการจัดสร้างสวนสาธารณะเพิ่มเติมขึ้นภายในเขต และปัญหาที่รองลงมาคือ สวนมีขนาดเล็กและมีความสกปรกเสื่อมโทรม

ตารางที่ 5.13 สภาพปัญหาของสวนสาธารณะ

สภาพปัญหาของสวนสาธารณะในเขต	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
- สวนมีไม่เพียงพอ	151	37.75
- สวนมีขนาดเล็ก	103	25.75
- สวนมีความสกปรกเสื่อมโทรม	83	20.75
- สวนขาดสิ่งอำนวยความสะดวก	41	10.25
- ไม่มีความปลอดภัย	22	5.50

ที่มา : จากแบบสอบถาม

2. ประเภทและจุดที่ตั้งของสวนสาธารณะ พบว่า มีความเห็นว่าให้สร้างสวนสาธารณะขนาดเล็ก หรือสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ ก็ได้ และในส่วนของคุณที่ตั้งของสวนสาธารณะที่จะสร้างใหม่นั้น กลุ่มตัวอย่างต้องการให้มีการสร้างให้กระจายไปทั่วทั้งเขต รองลงมาคือจัดสร้างในย่านชุมชน และสร้างใกล้กับตลาด โดยลักษณะของสวนสาธารณะที่ต้องการของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในเขตธนบุรี คือ สวนที่สวยงามและสะอาด และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสาธารณะนั้นๆกับอยากให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ในสวน

ตารางที่ 5.14 ประเภทของสวนและสถานที่จัดสร้าง

ความต้องการสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
ประเภทของสวนสาธารณะที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
สวนขนาดเล็ก	279	69.75
สวนขนาดใหญ่ก็ได้	101	25.25
จุดที่ตั้งของสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
กระจายไปทั่วๆ เขต	179	44.75
ในย่านชุมชน	134	33.50
ใกล้กับตลาด	86	21.50

โดยจากสภาพความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีความต้องการสวนสาธารณะที่ไม่เจาะจงว่าจะเลือกเป็นสวนสาธารณะขนาดใด โดยต้องการเพียงแค่สวนสาธารณะขนาดเล็ก และสวนสาธารณะขนาดใดๆ ก็ได้ ซึ่งประชาชนอาจเห็นว่าการจัดสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ๆ ภายในเขตธนบุรีนั้น อาจเป็นไปได้ยากและใช้งบประมาณในการจัดสร้างสูง ซึ่งอาจจะไม่สามารถจัดสร้างเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในเขตได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างในเขตธนบุรีรับรู้สภาพความหนาแน่นของพื้นที่เมือง ซึ่งการได้มาซึ่งที่ดินอันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่จะจัดหามาได้ยาก ซึ่งสวนสาธารณะขนาดเล็กจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในเมืองได้

ในส่วนของสถานที่จัดสร้างความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง คือ ต้องการให้มีกระจายไปทั่วทั้งเขต และในบริเวณชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาของการขาดแคลนสวนสาธารณะในบริเวณชุมชน ซึ่งความต้องการสวนสาธารณะในบริเวณชุมชนนี้แสดงให้เห็นว่า คนภายในเขตในส่วนรองลงมาต้องการสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้กับชุมชนและสามารถเดินทางไปใช้บริการได้อย่างสะดวก

3. ลักษณะและสิ่งอำนวยความสะดวกของสวนสาธารณะเมื่อมีการจัดสร้างใหม่ ลักษณะของสวนสาธารณะที่ต้องการคือ สวนสาธารณะที่สวยงามสะอาด กว้างขวาง รองลงมาคือ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในสวนสาธารณะ ซึ่งในส่วนของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการมากที่สุด คือ อุปกรณ์ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น สนามกีฬา รองลงมาคือ สวนประดับ น้ำตก น้ำพุ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการให้สวนสาธารณะมีสภาพแวดล้อมที่ดีเช่นเดียวกับสวนสาธารณะนอกเขต โดยสวนสาธารณะที่จัดสร้างใหม่นี้ จะสามารถตอบสนองในด้านการพักผ่อนจากสภาพแวดล้อม และด้านการออกกำลังกายจากสิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ

ตารางที่ 5.15 ลักษณะของสวนที่จัดสร้างใหม่

ลักษณะของสวนสาธารณะที่จัดสร้างใหม่	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
ลักษณะของสวน	จำนวน	ร้อยละ
สวยงาม สะอาด และกว้างขวาง	198	49.50
มีสิ่งอำนวยความสะดวก	125	31.25
สิ่งอำนวยความสะดวกที่ต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
อุปกรณ์ออกกำลังกาย สนามเด็กเล่นหรือสนามกีฬาขนาดเล็ก	214	53.50
สวนประดับ น้ำตกและน้ำพุ	127	31.75

ที่มา : จากแบบสอบถาม

4. แนวความคิดที่มีต่อสวนสาธารณะของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการการบำรุงรักษา สวนสาธารณะ และทางด้านการเงิน จากแนวความคิดที่จะเก็บค่าเข้าใช้บริการสวนสาธารณะ พบว่า ส่วนใหญ่จะมีผู้เห็นด้วย โดยมีข้อแม้ว่า หากมีการเก็บเงินเข้าใช้บริการ ลักษณะสวนสาธารณะที่ต้องการต้องอยู่ในสภาพที่สะอาด สวยงาม และรองลงมาคือ กว้างขวาง ไม่แออัด จากความคิดเห็นในด้านการยินยอมเสียค่าใช้จ่ายในการใช้สวนสาธารณะ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในเขตจำนวนกว่าครึ่งเห็นด้วยนั้น สามารถกล่าวได้ว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสวนสาธารณะที่มีสภาพที่เหมาะสมกับการที่จะให้บริการกับคนในเขตได้อย่างสวนสาธารณะอื่นๆ ที่อยู่นอกเขต อันมีศักยภาพในการให้บริการสูง แต่ถ้าหากทางเขตมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณด้านดูแลรักษา หรือการบำรุงรักษา ผู้ใช้บริการซึ่งเป็นคนในเขต ก็ยินดีที่จะจ่ายในส่วนนี้ให้ โดยถือว่าเป็นค่าบำรุงรักษาสวนสาธารณะ โดยจะส่งผลดีในด้านการรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสวนสาธารณะ โดยหากสวนสาธารณะนั้นๆ ไปตั้งอยู่ใกล้ๆ กับชุมชน และชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการเงินและการดูแลสวนสาธารณะของชุมชนเอง

ตารางที่ 5.16 แนวความคิดในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะในเขต

แนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
แนวความคิดด้านการบำรุงรักษา	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยกับการเก็บค่าบริการ	276	69.00
ไม่เห็นด้วยกับการเก็บค่าบริการ	124	31.00
ลักษณะของสวนที่เก็บค่าบริการ	276	100
สะอาดและสวยงาม	132	47.82
กว้างขวางไม่แออัด	92	33.33
มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วน	50	18.11
แนวความคิดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	400	100
ช่วยกันดูแลรักษาสวนสาธารณะ	161	40.25
การแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ	119	19.75
ร่วมกันจัดกิจกรรมต่างๆ	70	17.50

ที่มา : จากแบบสอบถาม

ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสวนสาธารณะในด้านต่างๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสวนสาธารณะและการแสดงความคิดเห็นในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะในเขต โดยการที่กลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสวนสาธารณะนั้น แสดงให้เห็นถึงสภาพปัจจุบันของสวนสาธารณะในเขตที่มีสภาพปัญหาด้านความเสื่อมโทรม และสกปรก โดยที่ผ่านมาสวนสาธารณะเหล่านั้นเมื่อมองผ่านสายตาของคนในเขต ก็จะเห็นปัญหา

ดังกล่าวที่ทางผู้รับผิดชอบด้านสวนสาธารณะของเขต ไม่สามารถสนองตอบได้ ประชากรในเขตจึงอยากที่จะเข้ามาดูแลรักษาสวนสาธารณะเสียเอง ให้มีสภาพเหมาะสมกับความต้องการของคนในเขต โดยมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสวนสาธารณะ โดยเฉพาะในชุมชนดังที่ได้กล่าวไปแล้วในช่วงต้น

5. ความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหา ในการสอบถามด้านแนวทางการแก้ไขปัญหของสวนสาธารณะในเขตธนบุรีนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ได้เสนอแนวความคิดเห็นว่า ให้ดำเนินการปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมที่มีอยู่ในเขตให้อยู่ในสภาพที่สวยงาม และไม่สกปรก และแนวความคิดให้มีการนำพื้นที่ว่างรกร้างมาจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ ซึ่งพื้นที่ว่าง เหล่านั้น ได้แก่พื้นที่ใต้ทางยกระดับ พื้นที่ว่างในวัดและในโรงเรียน พื้นที่บริเวณทางเท้าหน้าชุมชน และที่ว่างในชุมชนต่าง ส่วนอีกกลุ่มไม่ได้แสดงความคิดเห็นอย่างไร

ตารางที่ 5.17 แนวความคิดในการแก้ไขปัญหา

แนวความคิดในการแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนทั้งหมด	400	100
แนวความคิดแก้ไขปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมในเขต	198	49.50
นำพื้นที่รกร้างมาปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ	170	42.50
ไม่แสดงความคิดเห็น	32	8.00

ที่มา : จากแบบสอบถาม

5.4 สรุปความต้องการและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

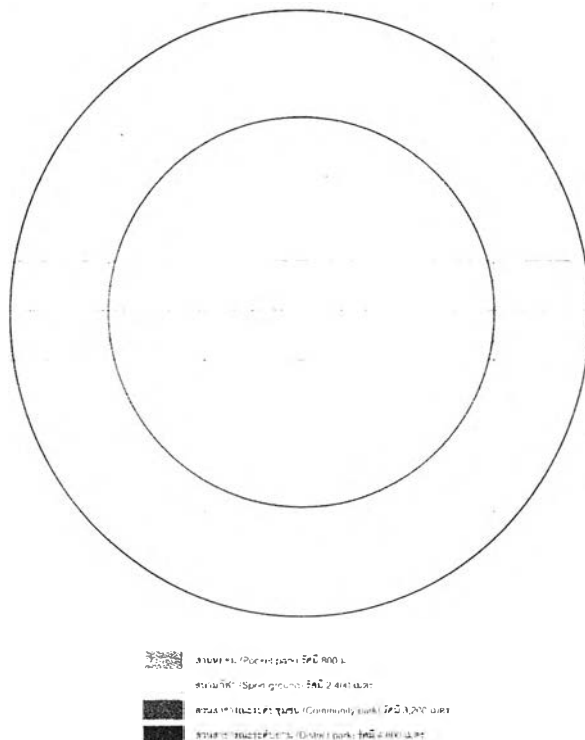
จากการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในเขตธนบุรี พบว่าสภาพปัญหาสำคัญคือสวนสาธารณะที่มีอยู่นั้นไม่เพียงพอ โดยกลุ่มตัวอย่างยังคงมีความเห็นว่าสวนสาธารณะในเขตนั้นมี ความขาดแคลน และต้องการให้มีการจัดสร้างเพิ่ม โดยให้เป็นสวนขนาดเล็กที่กระจายไปทั่วทั้งเขตหรือตามชุมชน โดยวัตถุประสงค์ในการใช้บริการคือ เพื่อการพักผ่อนและการออกกำลังกาย โดยกลุ่มตัวอย่างต้องการที่จะเข้ามาดูแลรักษาสวนสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นร่วมในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

จากสภาพปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่ไปใช้บริการสวนสาธารณะคือสวนสาธารณะนั้นอยู่ไกลบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการไปใช้บริการคือ การเข้าถึงที่สะดวกของสวนสาธารณะ เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่าง มีเวลาว่างค่อนข้างน้อยประมาณ 1 – 3 ชั่วโมง/วัน ความไกลของสวนสาธารณะก็จะทำให้การไปใช้บริการลดลง เนื่องจากเสียเวลาในการเดินทาง

ชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านการกระจุกตัวของสวนสาธารณะ ที่ไม่กระจายตัวออกไปทั้เขต ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น

จากสภาพปัญหาที่พบเห็นจึงกล่าวได้ว่า สวนสาธารณะในเขตธนบุรีไม่ได้เป็นไปตามลำดับขั้นของสวนสาธารณะ โดยสวนสาธารณะที่มีอยู่ในเขตจะเป็นเพียงสวนแบบ Pocket Park หรือซึ่งสามารถตอบสนองได้เพียงแค่การพักผ่อนเท่านั้นและส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในสภาพที่ทรุดโทรม หากกลุ่มตัวอย่างต้องการใช้สวนสาธารณะเพื่อกิจกรรมการออกกำลังกาย ซึ่งสวนที่จะตอบสนองได้คือ สวนในระดับละแวกบ้าน หรือสวนระดับชุมชนขึ้นไป ก็จะต้องไปใช้บริการของสวนสาธารณะนอกเขต โดยเฉพาะสวนระดับย่าน (สวนลุมพินี) ซึ่งส่งผลในด้านของปัญหาในการเดินทางของกลุ่มตัวอย่างดังที่ได้กล่าวไว้

ปัจจัยอีกอย่างที่ควรกล่าวถึงที่เกี่ยวข้องซึ่งสัมพันธ์กับปัญหาด้านระยะทาง คือปัจจัยทางด้านเวลาและความถี่ ในช่วงเวลาการใช้บริการจะสัมพันธ์กับการทำงาน เวลาเรียน และเวลาพักผ่อนของกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาการใช้บริการจะเห็นได้ว่า ช่วงเวลา 15.00 – 17.00 น. จะเป็นช่วงเวลาที่มิผู้ใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด รองลงมาคือ 18.00 – 19.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ประชากรพักผ่อนหลังจากเสร็จสิ้นกิจวัตรประจำวันไปแล้ว ซึ่งทำให้ความถี่ของการใช้สวนสาธารณะต้องเป็น 1 ครั้งต่อสัปดาห์ จากความไกลของสวนสาธารณะ ทำให้ไม่สามารถไปใช้บริการได้ทุกวัน และนอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดความแออัดในสวนสาธารณะด้วยเนื่องจากมีจำนวนสวนสาธารณะอยู่น้อยจึงไม่อาจรองรับการใช้บริการในแต่ละครั้งได้

ภาพที่ 5.1 ลำดับของการให้บริการของสวนสาธารณะในชุมชน

จึงสมควรที่จะจัดสร้างสวนสาธารณะให้เป็นลำดับของคือ ให้มีสวนสาธารณะแบบ Pocket Park ที่กระจายไปทั่วเขตรวมไปถึงสวนระดับละแวกบ้าน และสวนระดับชุมชนที่จะตั้งอยู่ในบริเวณ ศูนย์กลาง เพื่อให้เป็นไปตามระบบ (Park System) ของสวนสาธารณะ เช่นอาจใช้ข้อกำหนดที่ว่าทุกๆ 4 หมู่บ้าน ควรจะมีสวนสาธารณะรับชุมชน 1 แห่ง (สำนักผังเมือง, 2542 : 40) โดยในเขตรุนรีนั้นมี อิทธิพลของสวนสาธารณะในขนาดระดับเมืองหรือระดับย่านที่ครอบคลุมมาถึงคือสวนลุมพินี หากมีการจัดสร้างสวนสาธารณะในระดับละแวกบ้านหรือสวนระดับชุมชนเพิ่มเติม รวมไปถึงสวนแบบ Pocket Park ก็จะสามารถแก้ปัญหาด้านการเดินทางไปใช้บริการได้

ในด้านของความคิดเห็นด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสวนสาธารณะนั้น สำหรับในส่วนของการ สนับสนุนด้านการเงิน โดยการที่กลุ่มตัวอย่างยินดีที่จะเสียค่าบริการนั้น พบว่า จากข้อมูลราคาการ จัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณเชิงสะพานกรุงเทพ โดยการคำนวณจากการวางผังภูมิทัศน์ของพื้นที่ สวนขนาด 2.75 ไร่ พบว่ามีราคาการจัดสร้างรวม 198,293,837 บาท ซึ่งเป็นงบประมาณรายการหนึ่งที่ รวมอยู่ในราคาค่าก่อสร้างโครงการสะพานคู่ขนานกรุงเทพฯ ของกรมโยธาธิการและผังเมือง (ผัง ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18 ราคาการจัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณสะพานกรุงเทพ

รายการ	ราคา/หน่วย	รวมหน่วย	ราคารวม(บาท)
ค่าที่ดิน	180,000บาท/ตร.ว.	1,100 ตร.ว.	198,000,000
สนามหญ้า	23บาท/ตร.ม.	2,800 ตร.ม.	64,400
ต้นไม้	353 ต้น	96 ต้น	33,920
ค่าตกแต่งสวน	18,359		55,079
สนามคอนกรีต	89 บาท/ตร.ม.	1,620 ตร.ม.	144,180
ม้านั่ง	1,572 บาท/ชุด	8 ชุด	12,578
รวม			198,310,157

ที่มา : กรมโยธาธิการและผังเมือง พ.ศ.2540

เห็นได้ว่า เฉพาะราคาค่าก่อสร้างไม่รวมราคาที่ดินจะอยู่ที่ 310,157 บาท ซึ่งเฉลี่ยแล้วราคา ค่าก่อสร้างของสวนบริเวณสะพานกรุงเทพจะอยู่ที่ 70 บาท/ตร.ม. โดยจากราคาการจัดสร้างข้างต้น พบว่าเป็นราคาที่ดินที่ต่ำกว่าร้อยละ 99 เป็นราคาค่าก่อสร้างเพียงร้อยละ 0.16

ซึ่งในสภาพความเป็นจริงทางกรุงเทพมหานครและส่วนที่รับผิดชอบด้านสวนสาธารณะคง ไม่สามารถทุ่มงบประมาณเพื่อการจัดซื้อที่ดินในราคาที่สูงเพื่อการจัดสร้างสวนสาธารณะให้แก่ละ ชุมชน หากไม่ใช่โครงการสาธารณูปการหลัก เช่น ถนน หรือสะพาน หรือหากมีการจัดซื้อที่ดินและมี การเก็บค่าเข้าใช้บริการพบว่าจะต้องเก็บค่าบริการในราคาที่สูงเกินกว่าผู้ให้บริการจะยอมรับได้ ดังนั้น

การจัดการที่ดินซึ่งเป็นที่ว่างของรัฐ รวมไปถึงการขออนุญาตใช้พื้นที่ร่วมกับหน่วยงานราชการที่ยินดีให้บริการ มาจัดทำเป็นสวนสาธารณะจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด

สำหรับในส่วนของการคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างต้องการเข้ามาช่วยดูแลรักษาสวนสาธารณะ และแสดงความคิดเห็นต่อการจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยที่กลุ่มตัวอย่างจะเข้ามาดูแลรักษานั้นจะเป็นการแบ่งเบาภาระของทางกรุงเทพมหานครได้ โดยเฉพาะในสวนที่มีการจัดสร้างอยู่ในชุมชน ซึ่งจะทำให้เกิดความสัมพันธ์กับชุมชนด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะช่วยกันดูแลรักษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีการดูแลรักษาสวนสาธารณะอาจจะส่งเสริมจัดเป็นการประกวดสวนของแต่ละชุมชน หรือการสนับสนุนในด้านต่างๆ ก็จะสามารถทำให้สวนสาธารณะที่จัดสร้างสามารถที่จะคงสภาพอยู่ได้ และไม่ทรุดโทรมในอนาคต และการที่กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการร่วมแสดงความคิดเห็น แสดงความต้องการต่อการจัดทำสวนสาธารณะเป็นอย่างมาก โดยการร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านเวทีที่เปิดขึ้น องค์กรประชาชน และคณะกรรมการที่จัดตั้งร่วมกันระหว่างรัฐและประชาชน ดังนั้นแนวทางในการจัดสร้างสวนสาธารณะในเขต โดยการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะนำไปสู่สวนสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างได้

สำหรับแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้านสวนสาธารณะในเขตธนบุรีตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรที่จะปรับปรุงสวนสาธารณะเดิมให้อยู่ในสภาพดี และพร้อมที่จะใช้งานเสียก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสวนสาธารณะในเขตบางแห่งนั้น อาจจะมีศักยภาพในการให้บริการอยู่หากได้มีการปรับปรุงบ้าง ก็จะสามารถตอบสนองความต้องการในการใช้งานได้

สำหรับพื้นที่โล่งว่างอื่นๆ ที่จะสามารถนำมาจัดสร้างสวนสาธารณะในเขต แทนการจัดซื้อพื้นที่จากเอกชน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วย ว่าควรมีการเอาพื้นที่ว่างต่างๆ ที่มีอยู่ในเขตมาปรับปรุงเป็นสวนสาธารณะ ในระดับสวนหย่อม หรือสนามเด็กเล่น ซึ่งพื้นที่ว่างเหล่านั้น ปัจจุบันยังคงมีอยู่ในบริเวณต่างๆ ของเขต เช่นพื้นที่ว่างใต้ทางยกระดับ พื้นที่ว่างในวัดและโรงเรียนที่มีอยู่ในเขตซึ่งจะเป็นรูปแบบของการขอใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วม แนวทางเหล่านี้จะมีความสอดคล้องกับความต้องการที่จะมีการที่จะดูแลสวนสาธารณะด้วยตนเองหรือร่วมกันในชุมชน ซึ่งเกิดจากความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสวนสาธารณะร่วมกัน และยังมีส่วนช่วยในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองทางอ้อมด้วย รวมไปถึงการนำทางเท้าในบริเวณเส้นทางสายรองที่ตัดผ่านชุมชน หรือที่ว่าง เช่นลานโล่งในชุมชนที่จะสามารถจัดให้เป็นพื้นที่สีเขียวซึ่งจะส่งผลให้สวนสาธารณะในเขตมีความต่อเนื่องกันในรูปแบบของ Greenway

ดังนั้นในส่วนของการวางแนวทางการจัดสร้างสวนสาธารณะจากความต้องการของกลุ่มตัวอย่างสามารถสรุปได้ คือ จัดสร้างเป็นสวนสาธารณะในระดับสวนละแวกบ้านเพื่อกิจกรรมการออกกำลังกาย และสวนระดับ Pocket Park เพื่อการพักผ่อน โดยให้มีรัศมีที่ครอบคลุมกันของทั้ง 2 ระดับภายในเขต และการกระจายตัวจะจัดให้สวนระดับ Pocket Park กระจายไปทั่วเขตตามพื้นที่ว่าง

ต่างๆ และสวนสาธารณะระดับละแวกบ้านจะตั้งอยู่ตามชุมชน และให้ให้มีความต่อเนื่องกัน โดยการ
จัดให้เส้นทางที่จะเขาสู่สวนสาธารณะแต่ละแห่งเป็นพื้นที่สีเขียว รวมไปถึงมีการเข้าถึงที่สะดวก และ
ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา รวมไปถึงการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งเป็น
องค์ประกอบที่สำคัญของสวนสาธารณะให้มีความเพียงพอกับความต้องการ รวมไปถึงการปรับปรุง
สวนสาธารณะให้อยู่ในสภาพดีด้วย

และนอกจากนี้สวนสาธารณะจะมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น ถ้าหากอยู่ใกล้กับพื้นที่ที่มีกิจกรรมต่างๆ
มารวมกันอยู่ เช่น สำนักงาน ศูนย์การค้า โรงงาน เคาท์ชุมชน โรงเรียน โดยแนวความคิดนี้ ถ้าหากมี
การลงทุนในการซื้อที่ดินเพื่อจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ พื้นที่ที่ควรพิจารณาสำหรับนำมาเป็นสวนจึง
มิใช่แต่เฉพาะบริเวณที่พักอาศัยแต่เพียงอย่างเดียว บริเวณพื้นที่ดังกล่าวควรจะเป็นที่ที่จะทำให้เกิดการ
ใช้สวนสาธารณะได้ทั้งวัน คู่มากับการลงทุน เช่น ช่วงเช้าใช้สวนสาธารณะเป็นที่ออกกำลังกาย
สำหรับผู้ที่พักอาศัยอยู่ใกล้ๆ และในเวลากลางวันสำหรับผู้ทำงานในสำนักงาน หรือแหล่งงาน
บริเวณนั้น ในช่วงพักเที่ยง และประชาชนจากที่พักอาศัยใกล้เคียงมาใช้ในตอนเย็น เป็นต้น

ซึ่งจากแนวทางการจัดสร้างสวนสาธารณะนี้ เป็นเพียงการมองจากความต้องการของกลุ่ม
ตัวอย่างเพียงอย่างเดียว ซึ่งตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างอาจจะไม่สัมพันธ์กันกับสภาพทาง
กายภาพของพื้นที่โดยเฉพาะในส่วนของพื้นที่ว่างที่มีอยู่ในเขต การกระจายของพื้นที่ และนโยบาย
ต่างๆ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้เป็นส่วนสนับสนุน (Supply) ที่สำคัญในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ซึ่งความ
ต้องการของกลุ่มตัวอย่าง (Demand) จะต้องมีความสัมพันธ์กับส่วนสนับสนุนนี้ด้วยจึงจะสามารถวาง
แนวทางการจัดสร้างให้สามารถเกิดขึ้นได้จะตอบสนองความต้องการได้จริง โดยในส่วนของปัจจัย
สนับสนุนนั้นจะกล่าวถึงในบทต่อไปของการสรุปผล